

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 30/23

2023 m. vasario 16 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-349/21 | *HYA ir kt. (Leidimų klausytis telefoninių pokalbių motyvavimas)*

Sprendime leisti klausytis telefoninių pokalbių galima nenurodyti individualių motyvų

Pareiga motyvuoti nėra pažeidžiama, jeigu sprendimas grindžiamas kompetentingos baudžiamojo persekiojimo institucijos detaliu ir išsamiu prašymu ir jeigu leidimo motyvus galima lengvai ir nedviprasmiškai suprasti sugretinus prašymą ir leidimą

2017 m. Bulgarijos Specializuoto baudžiamojo teismo pirmininkas, remdamasis už ikiteisminį tyrimą atsakingo prokuroro išsamiais, detaliais ir motyvuotais prašymais, leido klausytis keturių asmenų, įtariamų padarius sunkius tyčinius nusikaltimus, telefoninių pokalbių.

Grįsdamas savo sprendimus teismo pirmininkas vadovavosi galiojančia nacionalinių teismų praktika, kai naudojamas šabloninis tekstas be individualių motyvų, kuriame iš esmės tik pažymima, kad laikomasi jame nurodytuose nacionalinės teisės nuostatuose dėl telefoninių pokalbių klausymosi įtvirtintų reikalavimų.

Nurodytiems keturiems fiziniams asmenims vėliau buvo pareikšti kaltinimai dalyvavus organizuotoje nusikalstamoje grupėje ir byla perduota nagrinėti iš esmės specializuotam baudžiamajam teismui.

Kadangi įrašytų telefoninių pokalbių turinys yra tiesiogiai svarbus pareiktų kaltinimų pagrįstumui nustatyti, specializuotas baudžiamasis teismas turi pirmiausia patikrinti procedūros, per kurią buvo leista klausytis telefoninių pokalbių, teisėtumą. Tokiomis aplinkybėmis šiam teismui kilo klausimas, ar nacionalinė praktika dėl sprendimų leisti klausytis telefoninių pokalbių motyvavimo suderinama su Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių¹, siejama su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija. Taigi jis pateikė Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

Teisingumo Teismo vertinimas

Šios dienos sprendime Teisingumo Teismas pažymėjo, kad, kiek tai susiję su ginčijama nacionaline praktika, leidimą klausytis telefoninių pokalbių suteikiantis teismas savo sprendimą priima remdamasis motyvuotu ir išsamiu prašymu, leidžiančiu jam patikrinti, ar įvykdytos tokio leidimo suteikimo sąlygos. Teisingumo Teismas konstatavo, kad ši praktika atitinka Direktyvos dėl privatumo ir elektroninių ryšių pagrindu Bulgarijos priimtas teisėkūros priemonės, numatančias galimybę priimti motyvuotus teismo sprendimus, kuriais ribojamas šioje direktyvoje įtvirtintas elektroninių ryšių ir srauto duomenų konfidencialumo principas.

Teisingumo Teismo nuomone, taip pat galima konstatuoti, kad pasirašęs pagal šabloną parengtą tekstą, kuriame

¹ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 514).

nurodyta, jog laikomasi teisinių reikalavimų, nacionalinis teismas patvirtino baudžiamojo persekiojimo institucijos jam pateikto išsamaus prašymo motyvus ir įsitikino, kad šių reikalavimų iš tiesų laikomasi. Šiomis aplinkybėmis būtų nenatūralu reikalauti, kad leidime klausytis telefoninių pokalbių būtų nurodyti specialūs ir išsamūs motyvai, kai pagal nacionalinės teisės aktus tokie motyvai jau nurodyti prašyme, dėl kurio suteiktas šis leidimas.

Be to, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad, kai suinteresuotajam asmeniui pranešama, jog klausomasi jo telefoninių pokalbių, pagal Pagrindinių teisių chartijoje nustatytą pareigą motyvuoti reikalaujama, kad ir šis asmuo, ir bylą iš esmės nagrinėjantis teismas, turintis patikrinti leidimo klausytis telefoninių pokalbių teisėtumą, galėtų suprasti šio leidimo motyvus. Taigi būtina, kad jie galėtų susipažinti ne tik su sprendimu suteikti leidimą, bet ir su jo prašiusios institucijos prašymu.

Teisingumo Teismas taip pat nurodė, kad šie asmenys, vien sugretinę leidimą ir prie jo pridėtą motyvuotą prašymą, turi galėti lengvai ir nedviprasmiškai suprasti tikslas priežastis, dėl kurių šis leidimas buvo suteiktas atsižvelgiant į prašyme nurodytą konkretų atvejį apibūdinančias faktines ir teises aplinkybes. Jis pridūrė, kad **kai sprendime suteikti leidimą tik nurodoma leidimo galiojimo trukmė ir pažymima, kad laikomasi teisės nuostatų, prašyme suteikti leidimą privalo būti aiškiai nurodyta visa būtina informacija**, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti, jog remdamasis vien šia informacija leidimą suteikęs teismas, pritaręs prašyme nurodytiems motyvams, padarė išvadą, kad laikytasi visų teisinių reikalavimų.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas sprendimo [tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Likite su mumis!

